

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 27. Multu peccatoribus in morte accidit, quod Sisaræ, cuius vox est Echo: perterret visio D. Theresiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

oblitus, quod altero die tibi intinus adolescens
amicus abierit, qui tibi de immortalitate blandie-
batur? nonne mortua est puella illa venustissima,
quando iam nuptiis matrona de eius agebatur ma-
trimonio? An alter non hinc discessit, quando
sibi applaudebat, quasi de Episcopatu, aliave di-
gnitate iam securus? Quid agis o infelix, pec-
catum illud infigis, vno & altero actu, vno &
altero die, vno & altero anno in illo pertinax, ad
intinum vsque cordis adgens non euellendum?
Quis tibi fidem iuravit, quis promisit securita-
tem? Domine, dum me moribus infirmum sense-
ro, & vite periculo trepidum, ad Deum confu-
giam, humiliter inflabo, clauum euellat peccati,
mibi illud misericors ignoscatur, ad seiscam confes-
sarium, qui Dei vices gerit; tum temporis inho-
nestæ conuersationi renuntiabo, aliena male par-
ta bona restituam, diligam inimicum. O prodi-
torem quid scis, num tibi tempus supererit Deum
aduocandi? num venire voluerit, & sine gratiæ
forcipibus accurere? An tibi tam vicinus adest,
qui ad nihil aliud laborasti, quam vt te ab illo e-
longares, illum retrocedere cogisti, illum à te
procul expulisti? An tibi tam obstrictus, quem
nulli tolerandis conuijs irritasti? Cane, ne dixe-
rit: *Ego in inuicem vestro ridebo: Cum quaesierint*
me non inuenient me &c. Quis te fecit certio-
rem, quod tempus tibi supererit aduocandi? Confes-
sarium? &c.

Tron. 1. 26

S. 27. Multis peccatoribus in morte accidit, quod
Sisara, cuius vox est Echo: perterris visio
D. Theresie.

55
Iud. 4. 5.

Supendam plane narrat nobis historiam. S.
Scriptura ac horribila sunt illa verba, quæ
Diuæ Deborah prophetissæ cecinit obtentâ iam
de Sisara victoria. Bella mouit, armaque sumpsit,
contra Dei populum ferus ille dux exercitus Si-
sara, certamen inijs satis durum, ac sibi sui-
firum, desertoque campo fugam cepisse. Eur-
giens igitur ex prælio, & multo labore fatiga-
tus, sitiensque, sanctæ, prudentique occurrat
mulieri Iabei in ostio tabernaculi prospectanti; à
qua frigidam poscit sibi extinguedæ; illa verò
fac illi potum effudit. Qui lassus & lactis hume-
ribus oppletus: suauiter obdormit; illa vt vidit
Sisaram dormientem, clauo illi tempora transi-
xit. *Qui soporem mortis conficiens defecit, & mor-
tuis est.* Mulieres, materque, vt Sisaram, de præ-
lio reuertentem non aduertunt, de sinistro successu
eiusque morte suspicionem habent non mini-

Iud. 4. 21.

mam; ac vna ex illis: *Vna sapientior ceteris voco-
ribus eius, hæc seruis verba respondit: Forsitan nunc
diuidis spolia, &c. Vestes diuersorum colorum Sisara
traduntur in prædium, & suppellex varia ad ornanda
colla congeritur.* q. d. Ne nos inanis timor dil-
cruciet est enim dux Sisara non superandus, & in
hoc die suam ostentat præliandi fortitudinem.
Hæc illa hora est, quæ de prolatis triumphum
agit iniucis, modò de obtenta victoria trophæa
erigit celebratima, militibus suis prædam diuidit
ciuitatis. Iacebat interim miser clauo terabratus,
insultam exhalans animam, cum extremis
mortis angustijs colluctatus. Viden' illum, ait
Deborah? *Sic pereant omnes inimici tui Domine.*
Quoties, heu quoties contingit, quod mortuæ
vitæ in venetem, luxuriosus profusus malis consum-
ptus, v' furarius, fraudulētus, sanguisuga pauperis,
prophanus qui honorem abstulit puellæ: murmu-
rator, qui nullius honori parcat, detractor: quia
verò in extremo spiritu græfixum manibus arti-
pis, brachijs amplectitur in oscula ruit vltimum
rigat lacrymis, threnos insonat lamentabiles: *Me-
serere mei Deus,* adfuit cognati, adstant amici de
hoc sic augurantur. *Æc'ta tendit in caelum, mori-
ritur vt alter Franciscus: obiit vt Carthusianus, vt
Angelus: hæc est hora, quæ gaudent Angeli, diem
sellum agunt Archangeli, caelum tripudiat. Mi-
ser autem suo confusus peccato, ad inferna de-
mergitur. Quid cogitas, nihil vltorius agendum,
quàm mori vt S. Franciscus, vt Carthusianus a-
nachorita?*

Ridet D. Greg. Naz. & eximia sua eloquendi
facultate illos expugnat, qui in iustâ, inter primæ
classis sanctos reuerent illos quos paulo ante vi-
derunt peccatis immetos, terramque pedibus
calcantes, profert autem hæc præclaram senten-
tiam: *Non fecit ac fabula gigantes fingunt, vnus
dei sanctos efficitur, ac sapientes esse subimus eos,
qui nullam dulcedinem sapientiam, & qui nihil ad
gradum, præter velle adferunt.* Illam memorat
fabulam, quam Poëta hinc vult de gigantibus:
nimirum, quod Iupiter sumplerit dentes serpentis
Lernæ, & quam primum eos in terram semina-
ret, exurgebant siue enascebantur Gigantes for-
tissimi. Quod hoc prodigium? paulo ante deus
serpentis, modò verò Gigas, qui vertice caelum
taugat: Ita nobiscum res agitur: in icu oculi ex
homine carnali, luxurioso, v' furario, murmurato-
re, demto serpentis duriori ac venenoso, creas gi-
gantem, qui caput inferat sideribus. Mortuus est
vt S. Franciscus, vt D. Dominicus, vt Carthusia-
nus, & ter beatam animam: Quid credis nihil am-
plius ad tam bonam mortem qualis illis sanctis
obtigit,

D. Greg.
Naz.

strigit, desiderari: Hæc opinari non potest nisi ille, qui tam mentis inops fuerit, ac ille sacrilegus praestigiator Balaam: qui suis delicijs venditus, ut faceret malum, mori voluit, ut sanctus: *Moritur anima mea morte infortunum, & sicut nostrissima mea horum similia.*

Constitit D. Hilariu septuaginta annorum strictissima penitentia; quæ se ad felicem mortem præpararet, cui iam proximus totis exhortatur. Constitit D. Dominico plurimum amorum, continuis ieiunijs, perpetuisque vigilijs, tribus per dies singulos disciplinis, ut in extrema illa hora securus gaderetque calos expectaret. Constitit D. Francisco hæc beata lætaque mors, tam alperâ vitâ, qualem omnes eum nouimus duxisse. Constitit religiosus, digna ad mortem præparatio, multorum annorum vitâ religiosa; & talem tibi tu fore præsumis, post tantos vitæ irregularitates, impia, ac scandalosæ annos transactos impudicè? Quid tibi persuades, nihil aliud agendum quam rectâ in cælum tendendum post mores deperditos? Domine: Crucem manibus assumpsit, cœnæ adorauit, veniam est deprecatus delictorum. Quid ergo, vixisse illam à se repulisset, aut sordidus confusus? Quam meriti est venerabile illam sanctamque crucem assumere, eamque vera fide adorare? Quid hoc minus in illo conflictu agere verus potest Christianus? Et quid arbitraris: quod in illis angustijs hæc omnia se intus sentiat prout exterius protestatur? Nihil facilius, quam inter rupes formari echo, quæ dictis tuis respondeat: Non est echo vox humana, sed ei similis ita ut, qui eam audit, humanam esse arbitretur. Inter montium concaua exclamas Iesus, & quoties nomen illud pronuntias, toties idem repetunt, non quia nomen illud percipiunt: sunt enim petre durissimæ, nec eas vox ipsa penetrat, sed quod vox tua reflectitur, indeque formetur illis alia vox huic similis, quæ ad te reuenit. Ita hic constringit. Est vir ille corde lapideo, duro, non flexibili, quem nulla virtus, opus nullum bonum permouit, nec conuersiones, nec minæ, nec inspirationes, nec conscientie stimuli: subita eum arripit infirmitas, febris exardescit, tendit ad vltimam lineam. Accedis, hanc ei suggeris vocem: Iesus, respondet ille, Iesus. Acclamas illi *Maria mater gratiæ*; Respondet: *Maria mater gratiæ*; num eum hæc credis intelligere? hanc esse autumas vocem humanam? Est Echo, quæ vocem tuam repercutit, & ad te remittit, nec intus recipit: durities autem intus manet, ut prius, non emollita, sic fit, sicque *Hieron. Ep. de Lanuæ Tom. II.*

talibus contingat sæpe numero, si non omnibus: hoc enim optimè nouerat qui de talibus tale tulit iudicium: *Quoniam non est in morte, qui moris tui.* Congruit huic propositio sententia D. Augustini: quam ponderat D. Thom. *Hæc vltima Opusc. de animæ uisione percussit impijs, ut moriens obliuiscatur sui, qui uiuens obliuiscitur Dei.* Tali peccatorum diues plectebatur ille, cui mortuo, ut iulia 5. c. 8. Christiano de more perfoli erentur, rogantur heredes D. Antonium de Padua, ut in defuncti honorem peroraret, ascendit cathedram, sumpsit thema conuersionis: *Mortuus est & diues, & sepultus est in inferno.* Et quæ alias narrauimus, acciderunt. Eia igitur uentricula, ocyus festina tuis in sceleribus viuere contumax: eia uisitate per uite, per uite clauos uisitarum tuarum, in uisitarum facinationum, & experimini: quod *In peccato uestro morimini.*

Omnium terribilium terribilissimum, ut censeo, hoc est cœnæ plium quod lego apud toto orbe celeberrimam uirginem D. Mariam Theresiam de Iesu, quod de se ipsa refert, cuius scripta ea cum attentione peruoluo, quæ aliorum Doctorum: merentur etenim. Refert quod vice quadam ad infernum raperetur, uideretque locum quem sibi ob peccata sua demones assignauerunt. *L. uita sua c. 32.* Non disputo, num uel mortaliter peccauerit: factis enim probabilibus arguuntur. probat Episcopus Don Diego de Yepes, qui eius vitam cœmentatus est, quod eo usque numquam eius ascenderint imperfectiones, ac appetitus inordinati, quos ipsa narrat, qui eam aliquoties in primo ætatis flore diuertentur; sed credo, quod sicut demones tanto studio laborauerunt, ut eam, data occasione in mortale præcipitem agerent, sibi persuaserunt, quod tandem in peccatum letiferum corrueret, proinde iam ex inde illi locum in inferno præparauerunt, & licet non potuerint eam deiecere ac superare; quia Dei manu fulcebatur, uoluit tamen illi Deus hunc proponere uidentium locum: cuius infernabilia absit à nobis iudicia perferunt; Etiam D. Ephrem pietatis exemplar, uirtutumque prodigium à D. Gregor. Nyss. celebratum, qui eius acta conscripsit, & puteus sapientiæ à D. Hieronymo nominatus: similem passus est raptum, quem ipse scriptis exarauit, de quo latius egimus, Ingerere Dominus intendit timorem, nobis adeo temerarijs ut credamus nobis infernum non conuenire. *L. de timore anti. mi. L. 5. de Scriptor. Eccl. Hs. de iudicis.* Audite igitur D. Matris Theresiæ uerba, Elapso multo tempore, quo Dominus mihi multa præstitit beneficia eorum quæ prædixi, & alia quæque

O

que præclara, cum die quodam orationi vacare, in icth oculi me raptam sensi, vt nesciam quæ ratione, vt viderer mihi esse in inferno. Intellexi, quod veller Dominus, locum illum viderem, quem diaboli ibidem mihi præparauerant, & ob peccata mea me meritam agnosco. Hoc contigit breuissimo temporis spatio, & multis licet annis viuerem, illorum me posse obliuisci censeo mihi impossibile. Ingressus, quantum noui, erat instar parvæ plateæ, longæ & angustæ in modum fornacis obscuræ, & angustæ: Cum solum aqua erat lutosa, fordida, & fœtoris pestiferi, serpenibus, pluribusque bruchi repleta. Ad extremam partem erat quædam conuexitas effossa in pariete, velut panarium quo me vidi ad extremas redactam angustias: hæc omnia deliciae erant, quoad oculum, in comparatione eorum, quæ ibidem sensi: quæ dixi, non bene declaravi & exaggeravi: quoad mihi videtur, quod nec principium exaggerandi pro rei veritate dare possem nec potest intelligi: sed tantam in anima flammam sensi, vt nec ipsa hoc capiam aut modum sciam illud exprimiendi: Dolores corporales, tam intolerabiles vt illi, quos in hac vita pertuli, grauissimi & iuxta medicorum sententiam acerbissimi quos hic possemus sustinere (erat enim velut quædam nervorum contractio) & alij multi, quos diuersis modis pertuli, præter alios, vt dixi, mihi à diabolo inflictos; omnes nihil sunt, in comparatione eorum, quæ ibidem sensi. Et videre, dolores hos esse interminos, sempiternos, numquam finiendos. Hoc igitur floccipendo respectu agonizationis animæ, pressuræ, suffocationis, tam sensibilis cruciatus, & tam extremæ & non tolerandæ molestiæ, vt quibus hoc verbis exprimam, prorsus ignorem: dicere enim, quod sit continua quædam animæ emissio, minus est quia tibi videtur, quod alius tibi vitam adimat, hic verò ipsa se anima diuellit ac dilacerat: Causa talis est, vt ignorem, quæ internum illi ignem exponam ratione, illamque, dissidentiam, grauissimis illis cruciatibus doloribusque, acerbissimis acrioribus. Qui mihi hos infligeret cruciatus, neminem videbam, at sentiebam me comburi, & dilacerari: meo iudicio dico quoque, illum ignem ac interiorē desperationē, esse pessimum omnium: Dum in hoc tam pestifero loco hærerem, vt nec vllum possem sperare solatium, non erat cui insiderem, nec ad quod me pronam deicerem nec locus est, licet me in illo premerent velut in tificos; illi enim parietes conspectibus horribiles, metum incutiunt, & omnia suffocant, nulla ibi

lux, sed obscurissima tenebræ. Quomodo hæc fieri possint non capio, quod cum nulla sit lux, quiddam tamē adferre potest visui cruciatū, totū videtur. Noluit Dominus tunc temporis: me plura cōspicere, ex his tormētis, locoque inferni &c. Nescio qualis hic fuerit &c. quia nihil est hæc audire narrari, nec me alias de tormētis diuersis cogitasse, nec quod ipsi dæmones sōcipibus damnatos discerpūt, nec alia multa, quæ legi, cum his sunt conferenda: quia longè aliud est, tandem sicut umbra veritati &c. Hæc attenta, & modò adhuc sum hæc scribens, cum iam pœne elapsū sit sexennium, verum quæque est, quod mihi ex nimio terrore calor videtur deficere naturalis, hic vbi sedeo, proinde horum non recordor, quod me cruciatus, doloresque, premat, quin mihi censeantur illorum respectu nihil esse omnia quæ hic possunt tolerari &c. Hinc ait, sibi grauissimum ortum fuisse dolorem, vt vidit animas se in tartarum deicientes: & sic materiam hæc profequitur. Demum grauissima, & mihi valde terribilia subiecit verba, quæ incipiens de se loqui nobis relinquunt, vt ea nobis ipsis applicemus: Quando (inquit) confidens, quod licet essem pessima, tamen aliquo seruibā studio Deo seruendi, sed nec aliud agebam eorū quæ video, quasi qui nihil fecerit faculares in hoc mundo, deglutunt nec inde secupulos patiūtur, quid plura morbos tolerabam acutiores, & multā patientiā, quā mihi Dominus concedebat: non eram murmuratōnis addicta, nec detractionibus, nec mihi videbar velle posse alieni malum, nec aut argentū, cupida, numquā, quantum meminī me aduisti inuidia vt fuisset mortale peccatum, quæque Dei offensā, aut alia quædam vt licet essem tā peruersa cōtinuò Dei timore confitebar, & video quo me retro dæmones exercebant hospitio. Hic sistit mulier illa extatica, tibi conclusionē huius relinquens argumēti, quā tu fac. Si talis mulier, de se fateatur, quod patienter perferret sic infirmitates, non murmurabat, non auaritia flagrabat, nec exardescerat inuidia, nec se graui in Deum iniuria sentiebat obnoxiam, illi tamen tā horrendū in inferno locum ostendebant præparatum, voluitque Dominus, vt ea proprijs cum oculis spectaret, ac describeret vt verè mulier humilis. Quid tibi arrogas, qui sceleribus nequam oppletus, in aduersitatibus impatiens, murmurator, de bonis detractor, maledictus, concupiscentia carnis ac oculorū flagrantissimus, toto vitæ tempore nefandissimis criminibus obfirmatus, Dei iudiciorū aspersionator, suarū minarum, ac promissionū sacrilegus irritor, qui tibi

tibi certore arrogas mortē in Dei gratia, & volatū ad celi gloriam inoffensum. Curre velociter progredere in cepto nequitiatum tuarū itinere, nostris aures oclude tetriculamentis, illa vilipēde, quæ ex Dei nomine vobis intumamus, Amen, amen dico vobis: *In peccato vestro moriemini.*

§. 28. *In extrema mortis hora multis euenit peccatoribus, quod gubernatori, cuius aenea tormenta a clavis obturari.*

46
I. I. I.
Similitudo.

Aliam quoque ex his verbis elicere possumus considerationem: *Infixæ sunt gentes in interitu, quem fecerunt.* Sumptam ex eō quod est tormenta bellica clavis obturari. Residet gubernator suo castro, seu præsidio valde quietus, & se securum tutumq; æstimat, eō quod locū videat tormentis aeneis, ac maioribus circummunitum, sic vt nullum timeat inimicū, qui possit obsidione premere præsidium: confidit enim, quod si venerit, aenea explodet tormenta, & ab hac parte quibusdam, ex alia in cœnis alijs, hostem abiget, submouebit, totumq; egeret exercitum te infecta repedare. Contingit, illo nescio, tormenta clavis aduncis obturari: Adest hostis, ad loci festinat propugnationem, & ignem ad mouet foculo, puluis accenditur tormentarius, exurgit spissa, crassaque flamma, dices ad interiora penetrasse, glandemque summo impetu euolasse, at tamen cum tormentum sit obstructū, nō pervadit ignis, hæret tantummodo in illa fumosa exteriori flamma, quocirca glandem in hostem non detorquet, quia autem nihil contra eū moliri potest efficaciter, ingreditur hostis securē, locum sibi subijcit, captivum ducit gubernatorē, seque præsidij Dominum esse gloriatur. O bone Deus, heu quantis hoc contingit peccatoribus quā sibi non pollicentur finguntque securitatē quā quieti, quā incurij suis in sceleribus obdormient, & quā illa committunt impavidi? Quā non deses tua quiescis, o delicatule, voluptate, lupæ tuæ ædes ingrediens ac egrediens? Quot sunt elapsi anni quibus de usuris, iniustisque lucris opes aggeras, nulla perditionis tuæ concepta formidine? Quis baculus tuus, cui inmites? O Domine, quā bene munitus sum maioribus tormentis, promprique iaculis, intellectus, quo de mihi necessarijs disponam; libertæ voluntatis, arbitrij liberi, iaculis inquam, quæ diuinā gratiā confortata in hostem explodam, quibus cunctos in fugam dispergam inimicos. Quis dubitativam intellectus oculabitur glā-

dem feruentissimæ orationis cum actibus fidei, qui meritis Christi subnixi, vires habent nec percipiendas; libera voluntas contritionem explodet amarissimam & relicta creaturā ad Deum se ex toto corde cōvertet, O quam sunt hæc tormenta iacu al' Vno, Peccati Domino à Davide enibrato, contra cunctas se potentias inferi i opposuit. Vno Deus propitius esto mihi peccatori publicanus omnes demonis copia: proficiat. Vno, Pater peccanti, nansit ab hoste tutus filius prodigus. Vno Domine memento mei: deieci: satro peccitens principes omnes tenebrarum. Hoc idem ego præstabo. O te perditum! an non vides te dormiente hæc tormenta obturari?

Ephraim quasi columba seducta non habens cor. Osee c. 7.
Comederunt alieni rebur eius & nesciunt. An non adnertis tot criminibus, tanta in peccatis obturatione intellectum obscurari, perverti voluntatem, liberumque arbitrium debilitari? Non attendis, quod hæc tormenta sint velut obturata? Num hoc tibi persuades, quod quotiescumque liberit poteris hæc iacula enibrare? O te miserum, veniet hora, quæ circumdabunt te fortissimi inimici: moribus acutissimus, qui te prosternat viribus destitutum peccata, ac iniuræ quibus Dei in te vindictam irritasti, coaccervatum irruent, durissimo te proelio coangustabunt, viscera tibi erodent, quibus illa concepisti, vt serpentes. Tūc se tibi offeret puella violata, vxoriata prostituta, pauper oppressus, Deus offensus, cœlum vilipensium: aderunt exercitus infernales, vt leones, qui te deglutiant, de quibus ille amicus Iob: *Vadent, Iob c. 20.*
& venient super eum horribiles. O quā verè potes illud Christi audire, qui tibi, quod olim Hierusalem præcius annuntiat: *Veniet dies in te, & circumdabunt te inimici tui valle, & circumdabunt te, & coangustabunt te undique.* Num præsumis, quod tum temporis te de cunctis hostibus his tormentis, iaculisque defendes incolūm? Actum est de te, illa tuis sceleribus obturasti illis intellectum tuū obtenebrasti, hebetasti, instar animalis, illum enim nunquam ad cœlestia sursum elevasti, sed ad iniquitates resq; terrenas exacuisisti. Voluntatem habes, at totam nauca bundam, quæ ad Dei obsequium, ac pietatis opera tota languescit insipida: sensus tibi sunt, vt animalium, rebus tuæ tantummodo damnationis occupati, inescati, impinguati. Quid ages ductus in laqueum? Eueniet tibi, quod illi gubernatori, cui erant tormenta impactis clavis obturata. Nō diffiteor, accedūt circumstantes, ignem ad mouent: Domine, in clama nomen Iesu dulcissimum: matrem inuoca misericordie: exelara: *Deus propitius*